

ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา
ของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
THE DIGITAL LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS AFFECTING THE OPERATION BASED ON THE VOCATIONAL
EDUCATION STANDARDS OF EDUCATIONAL INSTITUTES UNDER THE VOCATIONAL EDUCATION INSTITUTES
IN CENTRAL REGION 1, THE OFFICE OF THE VOCATIONAL EDUCATION COMMISSION

ศิริระ ประเสริฐศักดิ์* และ อภิชาติ เลนนันทน์

Sira Prasertsak* and Apichat Lenanant

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เพชรบุรี 76000

Program in Education Administration, Faculty of Education, Phetchaburi Rajabhat University,
Phetchaburi, 76000, Thailand

*Corresponding Author: E-mail: sira.1st@gmail.com

รับบทความ 6 มีนาคม 2567 แก้ไขบทความ 3 เมษายน 2567 ตอบรับบทความ 10 เมษายน 2567 เผยแพร่บทความ มกราคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา 3) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาภาคกลาง ปีการศึกษา 2566 จำนวน 5 สถาบัน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซี่ และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 357 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ หากคุณภาพเครื่องมือโดยการทดลองใช้การหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการพัฒนาครูทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล
2. การดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ด้านครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วม ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านปัจจัยพื้นฐาน
3. ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามลำดับดังนี้ ด้านการมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ด้านการพัฒนาครูทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล และด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 88.70 และเขียนเป็นสมการได้ ดังนี้

สมการการถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 0.406 + 0.155(x_3) + 0.166(x_2) + 0.194(x_5) + 0.224(x_1) + 0.170(x_4)$$

$$\hat{Z}_{\text{tot}} = 0.172(z_3) + 0.186(z_2) + 0.221(z_5) + 0.234(z_1) + 0.194(z_4)$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล, ผู้บริหารสถานศึกษา, มาตรฐานการอาชีวศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to investigate the level of digital leadership among educational institute administrators, 2) to assess the operational level compliance with vocational education standards in educational institutes, and 3) to examine the digital leadership of administrators affecting operations based on vocational education standards among educational institutes under Vocational Education Institutes in Central Region 1, the Office of the Vocational Education Commission, during the 2023 academic year. The research sample consisted of administrators and teachers in five educational institutes under Vocational Education Institutes in Central Region 1, during the 2023 academic year, totaling 357 individuals. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table, employing a multi-stage random sampling method. The research tool was a set of 5-level rating scale questionnaires, with a reliability of 0.99. Statistical analysis involved mean, percentage, standard deviation, and Stepwise multiple regression analysis.

The research findings are as follows:

1. The digital leadership among educational institute administrators in all five dimensions was overall at a high average. The average values were ranked in descending order: digital technology competency, digital technology vision, teacher development in digital technology, support for digital technology utilization, and digital culture cultivation.

2. The operations aligned with vocational education standards across all five dimensions were rated at a high overall average. The dimensions, ranked in descending order of average values, were as follows: students and graduates, teachers and educational institute administrators, stakeholder participation, curricula and instructional management, and foundational factors.

3. The digital leadership of educational institute administrators significantly influenced operations compliance with vocational education standards for educational institutes under Vocational Education Institutes in Central Region, the Office of the Vocational Education Commission. The impact was evident in the following order: digital technology vision, creation of digital culture, teacher development in digital technology, digital technology competency, and support for digital technology utilization. The predictive efficiency of this impact was 88.70%.

The regression equation could be written in the raw and standard scores as follows:

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 0.406 + 0.155(x_3) + 0.166(x_2) + 0.194(x_5) + 0.224(x_1) + 0.170(x_4)$$

$$\hat{Z}_{\text{tot}} = 0.172(z_3) + 0.186(z_2) + 0.221(z_5) + 0.234(z_1) + 0.194(z_4)$$

Keywords: Digital Leadership, Educational Institute Administrators, Vocational Education Standard

บทนำ

ในปัจจุบัน เทคโนโลยีดิจิทัลเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เทคโนโลยีใหม่ ๆ เกิดขึ้นอยู่เสมอ และเทคโนโลยีเก่า ๆ ก็ถูกแทนที่ด้วยเทคโนโลยีใหม่ การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัลจึงมีผลกระทบต่อทุกด้านของชีวิตมนุษย์ทั้งด้านการสื่อสาร การทำงาน การใช้ชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางการศึกษา เทคโนโลยีดิจิทัลได้เปิดโอกาสให้ผู้คนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้มากขึ้น สามารถเรียนหนังสือได้จากที่บ้านผ่านช่องทางต่าง ๆ ทำให้การศึกษามีความยืดหยุ่นมากขึ้น สามารถเรียนหนังสือได้ตามเวลาและสถานที่ที่สะดวกของตน สามารถโต้ตอบกับเนื้อหาและครูผู้สอนได้อย่างใกล้ชิดมากขึ้น ทำให้สามารถวัดผลการเรียนรู้ได้มากขึ้น ครูผู้สอนสามารถติดตามความคืบหน้าของนักเรียนได้อย่างใกล้ชิด และนักเรียนสามารถประเมินตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งเทคโนโลยีดิจิทัลได้ก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการศึกษา เช่น การเรียนรู้แบบออนไลน์ การเรียนรู้แบบผสมผสาน และการเรียนรู้แบบจำลอง การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ประโยชน์อย่างสร้างสรรค์และเต็มศักยภาพในการพัฒนาสารสนเทศให้กับผู้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีดิจิทัล ผ่านการสนับสนุนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยได้มีการระบุไว้ในหมวด 9 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ในมาตรา 63-69 ที่มีการระบุให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างเนื่องตลอดชีวิตรัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสม กับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 22-23) และส่งผลต่อการวางแผนของประเทศไทยที่ตอบโจทย์การเปลี่ยนแปลงทางด้านดิจิทัลของโลก รวมถึงคุณภาพของการศึกษาที่นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนซึ่งส่งผลต่อมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาในแต่ละแห่ง

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ถือเป็นแผนการพัฒนาประเทศฉบับหนึ่งที่ส่งต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 โดยกำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทยว่า "ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" และกำหนดเป้าหมายการพัฒนาประเทศไว้ 6 ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ความมั่นคง ยุทธศาสตร์การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์การปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ โดยยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้มีการมุ่งเน้นที่จะพัฒนาประเทศในด้านที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมโลก โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดสร้างสรรค์ และทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล เป็นต้น และยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและการกระจายอำนาจสู่ภูมิภาค โดยส่งเสริมให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารและจัดการการศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และความต้องการของชุมชน ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติด้านการศึกษา เป็นแผนการพัฒนาการศึกษาในระยะยาวที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่ออนาคตของประเทศไทย โดยจะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาของไทยให้เทียบเท่าระดับสากล และผลิตกำลังคนที่มีศักยภาพสูงเพื่อขับเคลื่อนประเทศไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ทำให้หน่วยงานภาครัฐต่างต้องขับเคลื่อนกลไกการดำเนินงานในทุกมิติเพื่อที่จะพัฒนาประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนตามวิสัยทัศน์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561, หน้า 2)

การที่จะพัฒนาประเทศไทยให้มีความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนตามวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นองค์กรหลักที่มีหน้าที่ในการรับผิดชอบเพื่อที่จะสร้างคนให้มีศักยภาพและมีคุณภาพโดยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยนวัตกรรมที่หลากหลาย สอดคล้องกับบริบททางสังคมโลก ในรูปแบบของยุคข้อมูลข่าวสาร ซึ่งการพัฒนาคุณภาพที่แท้จริงนั้นสถานศึกษาสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อน (จิราพัชร ใฝ่คุณพันธ์ และคณะ, 2565, หน้า 237) ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า การศึกษาถือเป็นกระบวนการสร้างและพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ มีความสามารถที่จะพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้อย่างมีสันติสุข การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประชากรและประเทศชาติ และการที่จะดำเนินไปได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพจะต้องอาศัยกระบวนการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาที่ดี โดยประเภทการศึกษาในประเทศไทย ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศชาตินั้น ก็คือการศึกษาในประเภทอาชีวศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ก็ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาประเภทอาชีวศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะถือเป็นกระบวนการผลิตและพัฒนาากำลังคน เพิ่มผลผลิตและยังส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีของประเทศไทยให้อยู่ในระดับมาตรฐานสากล โดยมีความมุ่งหวังให้การจัดการอาชีวศึกษามีการดำเนินการอย่างเป็นเอกภาพในด้านนโยบาย และมีการกระจายอำนาจไปสู่ระดับปฏิบัติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 3) โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือชื่อย่อว่า สอศ. จะเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการอาชีวศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนในด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และการฝึกทักษะอาชีพระยะสั้น และระยะยาว โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้จัดทำแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560-2579 โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์จากยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560-2579 แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 เพื่อให้หน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องและสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาระบบอาชีวศึกษาของประเทศไทย ให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทาง

ของการพัฒนา กำลังคนตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2560, หน้า ก)

การที่จะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการส่งเสริม ติดตามและกำกับดูแล ไปยังสถานศึกษาในสังกัดให้มีการนํานโยบายลงไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการ (2561, หน้า 14) จึงได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานของสถานศึกษาอาชีวศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา และสถานประกอบการให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยได้กำหนดมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ประกอบด้วย 1 คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา ให้มีองค์ความรู้ ทักษะวิชา และการประยุกต์ใช้ ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาของแต่ละระดับการศึกษา และยังต้องมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 2 การจัดการอาชีวศึกษา สถานศึกษาจะต้องมีครูที่มีคุณวุฒิการศึกษาและจำนวนครู ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด มีการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ ในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และบริหารจัดการทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีความสำเร็จจากการดำเนินการตามนโยบายสำคัญของหน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่กำกับสถานศึกษา และมาตรฐานที่ 3 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สถานศึกษา ร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กรต่าง ๆ เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีการจัดทำนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ งานวิจัย ให้แก่สังคม

การดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามที่กล่าวมานั้น มีปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จหลากหลายปัจจัย โดยหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับและยกย่องจากสมาชิกในองค์กรให้เป็นผู้มีอิทธิพลและมีอำนาจตัดสินใจเพื่อปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร (วันวิสาข์ ทองดี, 2555, หน้า 10) เป็นบุคคลที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งอาจโดยการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งและเป็นที่ยอมรับของสมาชิกให้มีอิทธิพลและบทบาทเหนือสมาชิกในองค์กร สามารถที่จะจูงใจชักนำหรือชักนำให้สมาชิกขององค์กรรวมพลังเพื่อปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ขององค์กรให้สำเร็จ (สุพรรณ ประศรี, 2555, หน้า 14) ภายใต้การเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ หรือว่าโลกไร้พรมแดน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีมีการพัฒนาและก้าวหน้านับได้เป็นรายชั่วโมง ทำให้เกิดภาวะเทคโนโลยีเปลี่ยนโลกที่องค์กรใดปรับตัวไม่ทันก็จะทำให้ไม่สามารถแข่งขันในตลาด และต้องล่มสลายไปในที่สุด ผู้นำระดับสูงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทิศทางการคิดและการบริหารแบบใหม่ที่สอดคล้องทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ผู้นำที่จะดำเนินงานตามการบริหารเพื่อที่จะบรรลุผลตามความเปลี่ยนแปลงของยุค ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีผลต่อมาตรฐานการอาชีวศึกษาเป็นอย่างมาก จากงานวิจัยของ จิตาภา เทียนคำ (2556, หน้า 115-116) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับมาตรฐานการอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งมีการวิจัยค้น พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการอาชีวศึกษา เนื่องจากว่าผู้นำของสถานศึกษามีบทบาทในการกำหนดวิธีการ นโยบาย และแนวทางในการปฏิบัติงานของคณะครู และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นจุดสำคัญที่จะทำให้มาตรฐานการอาชีวศึกษามีมาตรฐานตามที่กำหนด

อีกทั้ง จากประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง นโยบายและจุดเน้นการปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่มีการกำหนดนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในนโยบายหลัก (Policy) ในด้านที่ 1 การยกระดับอาชีวศึกษา (Quality) ที่จะต้องพัฒนาครูและบุคลากรอาชีวศึกษา ซึ่งหมายรวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีความสามารถในการจัดการอาชีวศึกษาอย่างมีคุณภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลง และด้านที่ 5 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา (Efficiency) ที่มีนโยบายในการนำดิจิทัลเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาและการบริหารจัดการ และสอดคล้องกับพันธกิจของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการด้วยดิจิทัลเทคโนโลยีอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2565, หน้า 2-3) ทั้งนี้ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง เป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เกิดจากการรวมตัวกันของ วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา และวิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือในกลุ่มภาคกลาง ซึ่งถูกแบ่งออกเป็น 5 สถาบัน ซึ่งมีหน้าที่ผลิตปัญญาชน คนอาชีวศึกษาสู่ตลาดแรงงานซึ่งในปัจจุบันถือว่ามีความต้องการสูง และเพิ่มอัตราากำลังคนอาชีวศึกษาให้ได้รับการศึกษาขั้นสูง โดยเปิดทำการสอนในระดับปริญญาตรี (สายปฏิบัติการ) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ซึ่งสถาบันจะต้องดำเนินการบริหารสถานศึกษาให้มีการตอบสนองนโยบายดังกล่าวของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งจากนโยบายและจุดเน้นการปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่มีการส่งเสริมในจุดเน้น

ทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีบทบาททางการศึกษาอาชีวศึกษาในทุกมิติ ทั้งด้านการบริหารสถานศึกษาให้เกิดคุณภาพ รวมถึงการจัดการเรียนการสอน

การขับเคลื่อนนโยบายและจุดเน้นในแต่ละด้าน ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่จะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวของสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ เพื่อบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 5) และเมื่อผู้บริหารเป็นตัวแปรสำคัญในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งโดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะที่จำเป็นมากที่จะต้องมี "ภาวะผู้นำดิจิทัล" ซึ่งเป็นทักษะที่ผู้นำในยุคดิจิทัลต้องมีคือ ผู้นำที่สามารถนำพาองค์กรให้ดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการงานในสถานศึกษาอาชีวศึกษา การเป็นภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรยุคดิจิทัลนั้น จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงซึ่งประกอบไปด้วยมิติในด้านของมิติของวิสัยทัศน์ ผู้นำต้องทำการยอมรับและนำเทคโนโลยีเข้ามาเปลี่ยนแปลงนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย สู่การปฏิบัติการบริหารที่บรรลุผลสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาในยุคดิจิทัลจึงต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะ ทักษะ ประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทัน เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล โดยผู้บริหารจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะจำเป็นสำหรับผู้บริหารในยุคดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็น ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี (Technology Leadership) ภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership) และพัฒนาความรู้ ประสบการณ์เหล่านี้ เป็นสมรรถนะในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาในยุคดิจิทัล โดยการศึกษาในยุคดิจิทัล หากจะประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องอาศัยความร่วมมือ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา คณะครู บุคลากรทางการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษาให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในยุคดิจิทัล ผู้บริหารโรงเรียน (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2560, หน้า 127)

จากความสำคัญ และที่มาของการวิจัย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน นักศึกษา อีกทั้งยังเป็นการสนองนโยบายรัฐบาลที่ต้องการเพิ่มศักยภาพของนักเรียน นักศึกษาระดับอาชีวศึกษา ให้มีความรู้ ความสามารถตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานซึ่งจะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศไทย ให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตามแผนยุทธศาสตร์แห่งชาติ 20 ปี และนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาประจำปีงบประมาณ 2566 ที่จะพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐาน การอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้นิยามความหมายของศัพท์เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันไว้ ดังนี้

ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการแสดงออกถึงการดำเนินงานบริหารในสถานศึกษา ผ่านการประยุกต์เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษาทุก ๆ ด้าน มีการสนับสนุนคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาในการเชื่อมโยง สร้างและใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการปฏิบัติงานในการเรียนรู้และการสอน มีการเตรียมความพร้อมและให้ความช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษาในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการวัดและประเมินผลนักเรียนนักศึกษา รวมถึงวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนนักศึกษาใช้ข้อมูลนักเรียน นักศึกษาในการปรับปรุง การสอน อีกทั้งยังมีการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่ ครู และบุคลากร ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ด้าน

การมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง การเป็นบุคคลที่มีองค์ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ในการกำหนดทิศทาง กลยุทธ์ การกิจเป้าหมาย สร้างความร่วมมือ และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานหรือการบริหารงานในมิติต่าง ๆ ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรมที่ถูกต้องและความรับผิดชอบต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้นำสามารถเปลี่ยนแปลงความต้องการที่ตอบสนองและแนวทางให้องค์กรประสบความสำเร็จ

การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล หมายถึง กระบวนการสร้างสภาพแวดล้อมที่ช่วยให้คณะผู้บริหาร คณะครู และบุคลากรทางการศึกษามีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ในพื้นที่ทำงานรูปแบบดิจิทัลได้ รวมถึงสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานร่วมกันระหว่างการใช้สื่อสารทางตรงและการประยุกต์ใช้ข้อมูลบนโลกออนไลน์เพื่อทำให้การดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

การมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการมีทักษะในการวางภาพอนาคตของหน่วยงานในด้านดิจิทัล รวมไปถึงสามารถสร้างแรงบันดาลใจกับสมาชิกภายในหน่วยงาน และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการแลกเปลี่ยนหรือถ่ายทอดวิสัยทัศน์

การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการผลักดันให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น ครู หรือบุคลากรทางการศึกษา ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน หรือการบริหารงานในด้านต่าง ๆ รวมไปถึงเป็นการสร้างความมั่นใจว่ามีการบูรณาการเทคโนโลยีเข้าไปในการทำงานจะเกิดประสิทธิผลและผลลัพธ์ที่ดีในการทำงานได้

การพัฒนาครูทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมการดำเนินกิจกรรมที่จะทำให้ครูมีความรู้ ความสามารถ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งระบบปฏิบัติการ เครือข่าย และการใช้สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล รวมไปถึงมีการสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู เพื่อให้สมาชิกภายในองค์กรและองค์กรสามารถปฏิบัติงานในแต่ละฝ่ายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อความก้าวหน้าในวิชาชีพทางการศึกษา

การดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานภายในสถานศึกษาภายใต้สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางให้สอดคล้องกับมาตรฐานการอาชีวศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และเป็นองค์ประกอบแรกในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ด้าน

ด้านผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง สมรรถนะของผู้เรียนและบัณฑิตอาชีวศึกษา ทักษะและการประยุกต์ใช้คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ และเสียสละเพื่อส่วนรวม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นมิตร มีความเป็นผู้นำ กล้าแสดงออก และภูมิใจในความเป็นไทย นักเรียนมีความสามารถในการเริ่มต้นธุรกิจหรือประกอบอาชีพอิสระ และชนะรางวัลการแข่งขันในระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับประเทศ และนานาชาติในการแข่งขันทักษะวิชาชีพ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าการทดสอบการศึกษาแห่งชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) ผู้สำเร็จการศึกษามีงานทำ เริ่มต้นธุรกิจของตัวเองหรือศึกษาต่อ

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่จะต้องพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรอย่างเป็นระบบเพื่อให้เป็นฐานความสามารถ รวมถึงการศึกษาความต้องการของตลาดแรงงานเพื่อการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร ติดตามและประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรตามความสามารถอย่างต่อเนื่อง วิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรเพื่อระบุหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นความสามารถทางอาชีพ โปรแกรมการจัดการเรียนรู้บูรณาการคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และความคาดหวัง และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ การใช้สื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม และการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษามลายู ใช้วิธีการต่าง ๆ ในการวัดและประเมินสถานการณ์จริง พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และนำไปปฏิบัติ ฝึกฝนและนำไปใช้จัดการเรียนการสอน

ด้านครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่จะต้องส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู ผู้จัดการสถาบันการศึกษาใช้วิทยาศาสตร์และศิลปะในการจัดการการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในการจัดการเรียนการสอนในวิชาที่สอนโดยอาจารย์ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมโดยใช้สื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีการศึกษา และทรัพยากรการเรียนรู้ ดำเนินการวิจัยเพื่อปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนรู้ มีข้อมูลหรือเอกสารที่เป็นปัจจุบันสำหรับชั้นเรียนและวิชาต่าง ๆ และใช้เทคนิคการจัดการห้องเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ กำหนดเวลาในการพัฒนาตนเองอย่างน้อย 12 ชั่วโมงต่อปี นำผลการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมา

ประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน นวัตกรรมในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพได้รับการยอมรับหรือเผยแพร่ ครูและเจ้าหน้าที่การศึกษา มีส่วนร่วมในการตั้งคำถามมาตรฐานการศึกษาและการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในสถานศึกษา ใช้เทคนิคการจัดการสารสนเทศ

ด้านการมีส่วนร่วม หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่จะต้องสร้างความร่วมมือกับองค์กร บุคคล และชุมชนต่าง ๆ เพื่อจัดการเรียนการสอนร่วมกับสถานศึกษาอาชีวศึกษา ผลการดำเนินงานระบบทวิอาชีวศึกษา และสรุปรายงาน ประจำปี มีแผนโครงการระดมทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันอาชีวศึกษาหรือสถาบันอื่น ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของครูและผู้ฝึกสอนในสถานศึกษาอาชีวศึกษา จัดให้มีครูเฉพาะทาง ครูเก่งในท้องถิ่น ผู้เชี่ยวชาญและผู้เชี่ยวชาญในสถาบันธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อร่วมกันฝึกอบรมนักเรียน ระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษา จัดกิจกรรมสำหรับผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่การศึกษา และการมีส่วนร่วมของนักเรียนนักศึกษาในกิจกรรม บริการชุมชน กิจกรรมบริการวิชาการ กิจกรรมบริการวิชาชีพ กิจกรรมอาสาสมัครบริการชุมชน และอาสาสมัครในสถาบันการศึกษา

ด้านปัจจัยพื้นฐาน หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่จะต้องดำเนินการพัฒนาและดูแลสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ อาคารสถานที่ ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยการมีอาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งการเรียนรู้ โรงฝึกงานหรืองานฟาร์ม และสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการผู้เรียน มีระบบไฟฟ้า ประปาเพียงพอต่อความต้องการ มีถนน หรือช่องทางเดินระบบคมนาคมในสถานศึกษาที่สะดวก ปลอดภัย มีระบบการสื่อสารภายในและภายนอกที่ทันสมัย สะดวก รวดเร็ว มีระบบรักษาความปลอดภัย มีศูนย์วิทยบริการหรือห้องสมุดที่สภาพแวดล้อมเอื้อต่อการศึกษาค้นคว้า มีการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเข้าใช้บริการ มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับการใช้งาน ครอบคลุมพื้นที่ใช้งานภายในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้ในการจัดการเรียนการสอน

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง หมายถึง กลุ่มสถาบันรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ดำเนินการเปิดการสอนหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับปริญญาตรี (สายปฏิบัติการ) เกิดจากการรวมตัวกันของ วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา และวิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือในกลุ่มจังหวัดภาคกลาง เพื่อทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตอาชีวศึกษา สู้ตลาดแรงงาน และเพิ่มอัตรากำลังคนอาชีวศึกษาให้ได้รับการศึกษาขั้นสูง โดยแบ่งออกเป็น 5 สถาบัน ภายในเขตพื้นที่ภาคกลาง

สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาภาคกลาง หมายถึง สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่อยู่ภายใต้สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลางทั้งหมด 5 สถาบัน ได้แก่ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1-5 ซึ่งมีสถานศึกษาภายใต้สังกัดรวม จำนวน 43 สถานศึกษา

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษาภายใต้สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1-5 ปีการศึกษา 2566

ครู หมายถึง ครูผู้สอนของสถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1-5 ปีการศึกษา 2566

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล มีนักวิชาการ และนักการศึกษา ได้ให้นิยามและความหมาย ไว้ดังต่อไปนี้

ณัฐวุฒิ พงศ์สิริ (2560, หน้า 2) ได้กล่าวถึงความหมายของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลไว้ว่า ทักษะที่ผู้นำในยุคดิจิทัลต้องมีคือ สามารถนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาสร้างความโดดเด่นแบบแตกต่าง ให้ประสบการณ์ที่เหนือความคาดหมายกับลูกค้า และมีวิสัยทัศน์ในการใช้ข้อมูลให้เกิดประโยชน์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์และบริการ

บรรจบ บุญจันทร์ (2554, หน้า 19) ได้กล่าวถึงความหมายของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล ไว้ว่า พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการแสดงออกถึงการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล เช่น การส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสัยทัศน์การใช้ดิจิทัล การใช้สื่อดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนโดยการในการพัฒนาวัฒนธรรมด้วยดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง

สุกัญญา แซ่ม้อย (2561, หน้า 216-224) ได้กล่าวถึงความหมายของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล ไว้ว่า เป็นการนำของผู้บริหารองค์กรในยุคดิจิทัลที่มีพฤติกรรมสามารถนำองค์กรโดยใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อเป็นกลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อนผลลัพธ์ของสถานศึกษา ทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีระบบส่งผลให้งานเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการแสดงออกถึงการดำเนินงานบริหารในสถานศึกษา ผ่านการประยุกต์เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานในโรงเรียนทุก ๆ ด้าน มีการสนับสนุนคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาในการเชื่อมโยง มีการสร้างและใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการปฏิบัติงานในการเรียนรู้และการสอน มีการเตรียมความพร้อมและให้ความช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษาในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับ

การวัดและประเมินผลนักเรียนนักศึกษา รวมถึงวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนนักศึกษา รวมถึงใช้ข้อมูลนักเรียนนักศึกษาในการปรับปรุงการสอน อีกทั้งยังมีการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่ครูและบุคลากร

2. มาตรฐานการอาชีวศึกษา มีนักวิชาการ และนักการศึกษา ได้ให้นิยามและความหมาย ไว้ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2550, หน้า 6) ได้ให้ความหมายของ มาตรฐานการอาชีวศึกษาไว้ว่า มาตรฐานการอาชีวศึกษา เป็นข้อกำหนดในการจัดการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเป็นเกณฑ์ในการกำกับดูแล ตรวจสอบ ประเมินผล และการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา มาตรฐานการอาชีวศึกษาใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นกลไกสำคัญในการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพ

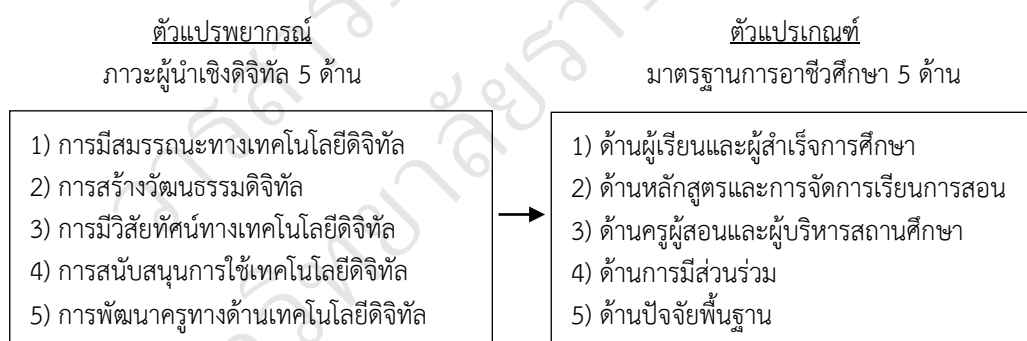
กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของมาตรฐานการอาชีวศึกษาไว้ว่า มาตรฐานการอาชีวศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพและมาตรฐานในการจัดการอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ เพื่อนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการส่งเสริมการกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพการจัดการศึกษา

ณรงค์ รัตนโสภา (2564, หน้า 35) ให้ความหมายของมาตรฐานการอาชีวศึกษาไว้ว่า มาตรฐานการอาชีวศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดในการจัดการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาเพื่อเป็นเกณฑ์ในการกำกับดูแล ตรวจสอบ ประเมินผล และการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา มาตรฐานการอาชีวศึกษา ใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นกลไกสำคัญในการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพ

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า มาตรฐานการอาชีวศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพและมาตรฐานในการจัดการอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการส่งเสริม การกำกับดูแลการตรวจสอบ การประเมินผลและการจัดการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยนำหลักการ แนวคิด ทฤษฎี มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย สามารถเขียนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการดำเนินการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาภาคกลาง ปีการศึกษา 2566 จำนวน 5 สถาบัน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 194 คน และครู จำนวน 4,848 คน รวมประชากร จำนวน 5,042 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาภาคกลาง ปีการศึกษา 2566 จำนวน 5 สถาบัน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่ม

ตัวอย่าง จำนวน 357 คน ซึ่งจำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 85 ท่าน และครูผู้สอน จำนวน 282 ท่าน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 จำแนกกลุ่มตัวอย่างเป็นรายสถาบัน จำนวน 5 สถาบัน ได้แก่ สถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 1-5 คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างแต่ละสถาบัน โดยการเปรียบเทียบสัดส่วน ตามอัตราส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 5,042 : 357

ขั้นที่ 2 สุ่มกลุ่มตัวอย่างแต่ละสถาบันแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำแนกตามสถาบันของสถานศึกษาจนได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 357 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1-5 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล 2) การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล 3) วิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล 4) การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และ 5) การพัฒนาครูทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา 4) ด้านการมีส่วนร่วม และ 5) ด้านปัจจัยพื้นฐาน ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

ในการสร้างเครื่องมือได้มีการศึกษาหลักการ ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือการวิจัย ศึกษากระบวนการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีของลิเคิร์ทและแบบสอบถามเลือกตอบ และสร้างแบบสอบถามฉบับร่างโดยนำนิยามศัพท์เฉพาะตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (index of item objective congruence: IOC) แล้วเลือกคำถามที่มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 30 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ครูผู้สอน จำนวน 25 คน จากสถานศึกษาภายใต้สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบุรี ที่ไม่ได้อยู่ภายใต้สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1-5 จำนวน 5 สถานศึกษา โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาดังกล่าว สถานศึกษาละ 6 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 5 คน และนำแบบสอบถามที่ทดลองแล้วไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีของ ครอนบาค (Cronbach, 1970, pp. 202-204) ที่เรียกว่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 หลังจากนั้น นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

วิธีรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เพื่อขอความร่วมมือจากนายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1-5 ในการขออนุญาตให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาในสังกัด ที่มีกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2. ขอหนังสือจากสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 1-5 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่งแบบสอบถามถึงสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากสถานศึกษาภายใต้สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง

1-5 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. นำแบบสอบถามที่รวบรวมกลับมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ก่อนวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 322 ฉบับ ซึ่งจำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 75 ท่าน และ ครูผู้สอน จำนวน 247 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 90.20

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency), ค่าร้อยละ (percentage), ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation) และสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise)

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการพัฒนาครูทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. การมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล	4.381	0.458	มาก	1
2. การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล	4.343	0.493	มาก	5
3. การมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล	4.373	0.489	มาก	2
4. การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล	4.349	0.502	มาก	4
5. การพัฒนาครูทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	4.368	0.503	มาก	3
เฉลี่ยรวม	4.363	0.458	มาก	-

2. การดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ด้านครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วม ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านปัจจัยพื้นฐาน ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

การดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา	4.381	0.457	มาก	1
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.370	0.476	มาก	4
3. ด้านครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา	4.380	0.461	มาก	2
4. ด้านการมีส่วนร่วม	4.379	0.468	มาก	3
5. ด้านปัจจัยพื้นฐาน	4.356	0.476	มาก	5
เฉลี่ยรวม	4.374	0.440	มาก	-

3. ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวม (Y_{tot}) มีทั้งหมด 5 ด้าน โดยด้านที่ถูกคัดเลือกเข้าสมการเป็นด้านแรก คือ การมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล (x_3) ถัดมา คือ การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล (x_2) การพัฒนาครูทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (x_5) การมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล (x_1) และการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (x_4) ตามลำดับ โดยมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.942 ประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) ร้อยละ 88.70 มีประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) ร้อยละ 88.50 มีความคลาดเคลื่อนในการทำนาย (Standard Error) .1495 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตาราง 3-4

ตาราง 3 ผลการศึกษาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กับ การดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวม (Y_{tot})

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	R	R^2	F	Sig.
(x_3) (x_2) (x_5) (x_1) (x_4)	0.942	0.887	18.256**	0.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. คำนวณน้ำหนักความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล (x_3) การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล (x_2) การพัฒนาครูทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (x_5) การมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล (x_1) และการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (x_4) ส่งผลทางบวกต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง โดยภาพรวม (Y_{tot}) มีค่าเท่ากับ 0.155, 0.166, 0.194, 0.224 และ 0.170 ตามลำดับ จากค่าต่าง ๆ สามารถนำไปสร้างสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

สมการการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{tot} = 0.406 + 0.155(x_3) + 0.166(x_2) + 0.194(x_5) + 0.224(x_1) + 0.170(x_4)$$

สมการการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{tot} = 0.172(z_3) + 0.186(z_2) + 0.221(z_5) + 0.234(z_1) + 0.194(z_4)$$

ตาราง 4 ผลการศึกษาคำนวณน้ำหนักของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กับ การดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวม (Y_{tot})

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการตามลำดับความสำคัญ	B	S.E.	β	t	Sig.
การมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล (x_3)	0.155	0.041	0.172	3.748**	0.000
การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล (x_2)	0.166	0.041	0.186	4.093**	0.000
การพัฒนาครูทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (x_5)	0.194	0.038	0.221	5.131**	0.000
การมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล (x_1)	0.224	0.040	0.234	5.580**	0.000
การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (x_4)	0.170	0.040	0.194	4.273**	0.000
ค่าคงที่				0.406	
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R)				0.942	
ประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2)				0.887	
ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square)				0.885	
ความคลาดเคลื่อนในการทำนาย (Standard Error)				0.149	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกกระบวนการอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการพัฒนาครูทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาอาจให้ความสำคัญกับการมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งทำให้เกิดภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลภายในตัวผู้บริหารสถานศึกษา ดังที่ แกมมณี พุทธินิม (2565, หน้า 4) ได้กล่าวถึงผู้นำในยุคดิจิทัลนั้นจะต้องสามารถปรับทุกส่วนในองค์กรให้รองรับโลกดิจิทัลให้ได้ ผู้นำในยุคดิจิทัลจำเป็นที่จะต้องเข้าใจทิศทางการเปลี่ยนแปลงองค์กร โดยการปรับองค์กรให้สามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็วและทำให้องค์กรพร้อมที่จะเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ตลอดเวลา หรือกล่าวได้ว่าองค์กรต้องมีความคล่องแคล่วมากขึ้น และผู้นำต้องพร้อมที่จะลงมือเปลี่ยนองค์กรด้วยตัวเอง ฉะนั้นแล้วภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลจะเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งและหลีกเลี่ยงไม่ได้โดย พรทิพย์ ไชยพนาพันธ์ (2564, หน้า 6) ได้กล่าวถึงการมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัลไว้ว่า จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาบุคคลในการปฏิบัติงาน สามารถสื่อสารให้บุคคลอื่นรับรู้ เข้าใจในกระบวนการ มีความรับผิดชอบ รวมไปถึงการบูรณาการและประเมินข้อมูล ให้บรรลุวัตถุประสงค์และประสบความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพสูงสุดในยุคที่มีความรวดเร็วในการสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคม ที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วทุกที่ทุกเวลา รวมไปถึงนโยบายและจุดเน้นการปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2565, หน้า 1) ที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องนำระบบดิจิทัลเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาและการบริหารจัดการ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ระดับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐธิดา สงค์แก้ว (2564, หน้า 3) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐนันท์ รถมอง และมลักษ์ เลิศวิสัย (2564, หน้า 3) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนเทศบาลบ้านสามกอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และการปรับตัวและการสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษาดิจิทัลอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กันตชาติ กุดนอก (2565, หน้า 2) เรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. การดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ด้านครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วม ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านปัจจัยพื้นฐาน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา ถือเป็นข้อกำหนดในการจัดการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเป็นเกณฑ์ในการกำกับดูแล ตรวจสอบ ประเมินผล และการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา มาตรฐานการอาชีวศึกษาใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา รวมถึงเป็นกลไกสำคัญในการประกันคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพ ดังที่ กระทรวงศึกษาธิการ (2561, หน้า 3) ได้มีการระบุให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการกำหนด และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ด้วยเหตุนี้ การดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิพัทธ์ สุขกระโทก (2554, หน้า 96) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การดำเนินการตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินการตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดหนองคาย จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดเลย พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์นภัส บุญสิริ (2556, หน้า 130) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนเพื่อการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงานวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนเพื่อการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมทั้ง 7 ด้าน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตภา เทียนคำ (2556, หน้า 112) ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับมาตรฐานการอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัย พบว่า มาตรฐานการอาชีวศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ รัตนโสภา (2564, หน้า 4) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นกลไกสำคัญอย่างยิ่งในการยกระดับมาตรฐานอาชีวศึกษาภายใต้สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนนักศึกษาภายในสถานศึกษาได้ ดังที่ พลอยชมพู ทับเอน, มณีนุช จัยเอี่ยม และธนธำ โรจนตระกูล (2565, หน้า 309) ได้กล่าวถึง ผู้นำซึ่งมีความสำคัญสำหรับองค์กรเพราะเป็นผู้นำพาองค์กรสู่ความสำเร็จและบรรลุตามเป้าหมายที่องค์กรได้กำหนดไว้ไม่ว่าจะเป็นด้านใดก็ตาม ซึ่งในภาพรวมแล้ว ผู้นำต้องสามารถโน้มน้าวและสร้างอิทธิพลต่อคนผ่านสายสัมพันธ์อันดีและการสนับสนุนเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กรโดยต้องใช้สมรรถนะและภาวะผู้นำในการบริหารงาน การบริหารคน และการบริหารการเปลี่ยนแปลงให้บรรลุเป้าหมายช่วยนำพาองค์กรไปยังทิศทางที่ต้องการและได้ผลลัพธ์ตามที่กำหนด ดังที่ Lin Zhong (2016, pp. 2–3) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ประสิทธิภาพของความเป็นผู้นำดิจิทัลที่โรงเรียนประถมศึกษาในมณฑลชานซี ซึ่งได้ค้นพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลสามารถช่วยสนับสนุนการสื่อสารของครูและความร่วมมือเกี่ยวกับการประชุมอย่างเป็นทางการในรูปแบบกลุ่ม ส่งผลให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพและการเป็นพลเมืองดิจิทัล รวมถึงมาตรฐานของสถานศึกษาที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางการเปลี่ยนแปลง เช่นเดียวกับมาตรฐานการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการดำเนินงานภายในสถานศึกษาภายใต้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ กันตชาติ กุดนอก (2565, หน้า 2) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 โดยผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล ด้านการสนับสนุนการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และด้านจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งผลการวิจัย ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล การพัฒนาครูทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล และการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

ข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในทุกด้าน ทั้งด้านการมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ด้านการพัฒนาครูทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล และด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยเฉพาะด้านการมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา มากกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะต้องมีความรู้ทักษะ และสมรรถนะทางด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในทุกรูปแบบ และนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาผ่านการวางแผนการดำเนินงานเพื่อส่งผลต่อมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา

สรุป

1. ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการพัฒนาครูทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล
2. การดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ด้านครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านปัจจัยพื้นฐาน
3. ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวม (Y_{tot}) มีทั้งหมด 5 ด้าน โดยด้านที่ถูก

คัดเลือกเข้าสมการเป็นด้านแรก คือ การมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล (x_3) ถัดมา คือ การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล (x_2) การพัฒนาครูทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (x_5) การมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล (x_1) และการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (x_4) ตามลำดับ โดยมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.942 ประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) ร้อยละ 88.70 มีประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) ร้อยละ 88.50 มีความคลาดเคลื่อนในการทำนาย (Standard Error) .1495 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบการวิจัยครั้งนี้ชี้ชัดว่าภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าว นับเป็นองค์ความรู้สำคัญสำหรับการบริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้ผู้บริหารควรมีการสร้างวัฒนธรรมผ่านการปรับกระบวนคิด วิสัยทัศน์ และความเชื่อมั่น ให้คณะครูและบุคลากรทางการศึกษามองเห็นว่าการคิดและการทำงานจะต้องอยู่ในรูปแบบดิจิทัลทั้งระบบ รวมถึงการวางระบบงานและกระบวนการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาจะต้องเชื่อมโยงกันเป็นฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) โดยมีเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดเก็บ วิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลแบบองค์รวม

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาด้านปัจจัยพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น สถานศึกษา ซึ่งนำโดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการเตรียมความพร้อมและสนับสนุน อาคาร สถานที่ วัสดุ และครุภัณฑ์ ภายในสถานศึกษา และการจัดการเรียนรู้ของคณะครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมใช้งาน มีความทันสมัย และเพียงพอต่อจำนวนบุคลากรและนักเรียนนักศึกษาในแต่ละแผนกวิชา รวมถึงการจัดหางบประมาณสนับสนุนทางการด้านทรัพยากรทางการเรียนรู้เพื่อจัดซื้อวัสดุทางการศึกษาให้สอดคล้องต่อการจัดการเรียนรู้และการดำเนินงานภายในสถานศึกษา

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย การมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล การพัฒนาครูทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล และการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล ทั้ง 5 ด้าน เพื่อพัฒนาครูผู้สอน นักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ หากปรับเปลี่ยนได้ทันทั่วทั้งที่ย่อมทำให้สถานศึกษาเกิดศักยภาพและประสบความสำเร็จตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา รวมถึงการจัดทำคู่มือการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อส่งผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

2.2 ควรศึกษาภาวะผู้นำในรูปแบบอื่น ๆ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา เช่น ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ: บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
_____. (2551). พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ: แม็ค.
_____. (2561). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
กานตันกัส บุญลึก. (2556). การบริหารงานวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนเพื่อการประกันคุณภาพภายใน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

- แกมมณี พุทธนิยม. (2565). *ภาวะผู้นำกับการบริหารในยุคดิจิทัล*. เข้าถึงได้จาก
<https://saoc.rtaf.mi.th/images/documents/articles/2565/teacher%2065/9.66%20gamanee.pdf>.
9 กุมภาพันธ์ 2567.
- กันตชาติ กุดนอก. (2565). *ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิตาภา เทียนคำ. (2556). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับมาตรฐานการอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิราพัชร ไม้วุฒิปันธ และคณะ. (2565). การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 16(44), 236-250.
- ณัฐจิรา สงค์แก้ว. (2564). *ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ณัฐภูมิ พงศ์ศิริ. (2560). ผู้นำที่เรียกว่า Digital Leader ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล. *HR Society Magazine*, 15(172), 20-23.
- ณรงค์ รัตนโสภา. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- นิพัทธ์ สุขกระโทก. (2554). *การดำเนินการตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บรรจบ บุญจันทร์. (2554). *โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ป.ด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พรทิพย์ ไชยพนาพันธ์. (2564). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- พลอยชมพู ทับแอม มณีนุช จัยเอี่ยม และธนัสลา โรจนตระกูล. (2565). การพัฒนาภาวะผู้นำ: จากทฤษฎีสู่แนวทางการปฏิบัติที่ดีในองค์กร. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(12), 294-309.
- รัฐนันท์ รถทอง และมลรักษ์ เลิศวิสัย. (2564). *ภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนเทศบาลบ้านสามกอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต*. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 6(11), 223-234.
- วันวิสาข์ ทองติง. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สุกัญญา แฉ่มซ้อย. (2560). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- _____. (2561). *ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี: การนำเทคโนโลยีสู่ห้องเรียนและโรงเรียนในศตวรรษที่ 21*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 16(4), 216-224.
- สุพรรณ ประศรี. (2555). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2550). *กรอบมาตรฐานหลักสูตรอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอส.พี.วี. การพิมพ์.
- _____. (2560). *แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- _____. (2565). *ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง นโยบายและจุดเน้นการปฏิบัติราชการของสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 (ฉบับย่อ)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.
- Cronbach, Lee J. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. New York: Harper and Row.

- Krejcie, Robert V. & Morgan, Daryle W. Determining. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Zhong, L. (2016). *The Effectiveness of Digital Leadership at K–12 Schools in Mississippi Regarding Communication and Collaboration During CCRS Implementation*. Retrieved from
Retrieved from <https://aquila.usm.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://scholar.google.co.th/&httpsredir=1&article=1342&context=dissertations>. August 18th, 2023.

วารสารบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร